

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Vtrùm tollantur peccata venialia extra Sacramentum requiratur
pœnitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO OCTOGESIMA
OCTAVA.

De remissione peccatorum venialium.

Quæ hætenus dicta sunt, ad peccatorum mortalium remissionem ut plurimum spectant, nunc videndum qua ratione remittantur venialia, & quem dolorem ad sui sublationem in Sacramento postulent, quem extra Sacramentum, quid ea ex opere operantis tollat, quid ex opere operato, quo pacto in hac vitâ, quo in futurâ, si quis cum solis venialibus non remissis decedat, tollantur, & alia hujusmodi.

SECTIO PRIMA.

Vtrum ut tollantur peccata venialia extra Sacramentum requiratur Pœnitentia?

I. Quamvis pro hoc statu unum peccatum mortale remitti nequeat sine alio, in alio tamen statu possit.

OTANDUM primò: Etsi pro hoc statu unum peccatum mortale remitti nequeat sine alio, cum nullo jam remittatur sine infusione gratiæ, si tamen Deus alium statum & seriem rerum instituisset, ut potuit, non obstat quo minus unum, etiam mortale, remitti posset sine alio, quod in purâ naturâ non est cur fieri requiret. In præsentem vero statu nil impedit quo minus unum veniale sine alio remitti queat, quod etiam frequenter tum intra, tum extra Sacramentum Pœnitentiæ contingit.

II. Quamvis peccatum veniale remitti divinitus possit sine remissione mortalis, de facto tamen hoc nunquam contingit.

Notandum secundò cum Patre Suarez hic, disp. undecimâ, sect. secundâ, num. quarto, & deinceps, Vasquez quæst. 84. art. quarto, & primâ parte, disp. 14. Valentia quæst. quartâ, puncto tertio: Tannero disp. 6. quæst. quartâ, dub. tertio, num. 36. & aliis communiter contra Durandum & Scotum, quamvis de potentiâ absolutâ posset peccatum veniale remitti sine mortali, de facto tamen nunquam remitti potest sine eo. Ratio est, quia vel hæc peccati venialis remissio fieret per condignam satisfactionem & ex justitiâ, vel ex gratiâ, & peculiari Dei liberalitate: non primum; Munera enim impiorum non diligit Deus, ut dicitur Amos quinto, versu vigesimo secundo, & Malachiæ primo, versu decimo, & Apostolus primæ ad Corinthios, tertio: *Si Charitatem, inquit, non habuerit nihil mihi prodest, &c.* idem etiam habetur Ecclesiastici trigesimo quarto: *Munera impiorum non probat Altissimus.* Et sanè non videtur congruum, ut is qui meretur iram

Dei, donum aliquod, præsertim supernaturale, obtineat: unde neque hic favor remissionis peccatorum venialium iis concedi debuit, qui etiam nunquam sunt in mortali.

Quòd vero Fides & Spes, etiam supernaturales in peccatoribus, adhuc dum in eo statu permanent augeantur, non obstat, sicut nec quod cooperanti cum gratiâ & auxilio supernaturali minus perfectò detur perfectius auxilium etiam dum est in peccato; hæc enim ideo hominibus dantur, ut resipiscant paulatim, & gratiam vel primò acquirant, vel amissam recuperent. At verò remissio peccati venialis cum sit puritas quædam & perfectio amicitie supponit ipsam gratiam, & consequenter hominem esse in gratiâ. Unde etiam inter homines videmus non condonare unum alteri leviores offensas, dum adhuc perstat in gravi aliquâ injuriâ contra personam illam commissâ. His positis,

Dico primò: Ad remissionem peccati venialis extra Sacramentum requiritur aliqua illius detestatio, saltè virtualis & implicita: ita S. Thomas quæst. 87. art. primo, & alibi sæpè, Sanctus Bonaventura, Richardus, Paludanus, quos sequitur Vasquez hic, quæst. 87. art. primo, & alii, contra Gabrielem Majorem, Abulhem, & alios, qui asserunt peccatum veniale per quemvis bonum motum, & operationem hominis justè remitti.

Probat tamen conclusio primò ex Sancto Augustino libro de Pœnitentiâ, quem ad hanc rem asserit Sanctus Thomas citatus in argumento, *Sed contra: Est quedam ergo, inquit Sanctus Augustinus, Pœnitentia, quæ quotidie in Ecclesiâ agitur pro peccatis venialibus, quæ (inquit) frustra esset, si sine pœnitentiâ peccata venialia possent dimitti.* Idem etiam habet Sanctus Augustinus relatus capite *Neminem putes* quadragesimo tertio de Pœnitentiâ, distinct. primâ: *Neminem, inquit, putes à quocumque seu magno seu parvo peccato ad correctionem*

III.

Quam ob causam Fides, & Spes, etiam supernaturales in peccatoribus augeantur.

IV.

Detestatio aliqua requiritur, ut peccatum veniale extra Sacramentum remittatur.

V.

Ad peccatum veniale remittendum extra Sacramentum, aliquâ requiritur detestationem probat D. Thomas ex S. Augustino.

correctionem sine penitentia posse transire. Libro etiam de vera & falsa Penitentia, capite octavo dicit baptizatis de majoribus & minoribus peccatis penitendum esse; *Est enim, inquit, Penitentia assidue peccantibus, assidue necessaria; in multis enim offendimus omnes, que quotidie remittuntur, si semper deplorentur: ubi clarum est sermonem esse de venialibus. Ratio demum est, quia congruum videtur, ut nulli remittatur peccatum nisi ejus voluntas aliquo modo ab eo per retractationem avertatur.*

VI. *Obije. Ergo nec per Martyrium deleri omnia peccata venialia.*

Dices: Hinc sequi, nec per Baptismum, nec per Martyrium deleri omnia peccata venialia, & consequenter non remitti penas iis debitas, ac proinde expediret orare pro Martyribus, cum juxta nostram sententiam detineri in purgatorio ad tempus possent; nec enim semper verisimile est omnes habere ante mortem displicentiam & detestationem omnium peccatorum venialium, utpote que facile cuivis, saltem per surreptionem, obveniunt.

VII. *Sed contra: hoc enim agere inferri potest ex contraria sententia, at que ex nostra.*

Sed contra: Nam secundum omnes saltem requiritur ad venialis peccati remissionem ut quis non sit in actuali illius complacentia, & tamen quid vetat aliquem subire Martyrium, aut Baptismum suscipere cum complacentia alicujus peccati venialis preteriti, vel cum actuali commissione novi, ergo tam in contraria sententia quam in nostra posset quis prudenter orare pro Martyre contra communem consuetudinem Ecclesie. Respondetur itaque pro omni sententia, Ecclesiam solum docere, per se loquendo, & positis debitis dispositionibus Martyrium & Baptismum tollere omnem reatum culpae & pena, etiam respectu venialium, nam non videtur adeo difficile in summo illo martyrii fervore universalem actum detestationis elicere, etiam respectu venialium.

VIII. *Quid si Martyr aliquis de peccato quopiam veniali in hac vita admissa penitentiam non egisset.*

Quod si contingat Martyrem de aliquo veniali in hac vita penitentiam non habuisse, tunc primo instanti separationis elicit actum, per quem peccatum tollitur, pena vero ei debita Martyrii privilegio condonatur, quod etiam dici solet de Baptismo. Addo tamen, non constare, quando remittuntur post mortem venialia, debere, ut volunt aliqui, intercedere actum doloris, ut sectione sequente dicitur, & testimonia supra allata intelligi possunt de sola vita presente.

IX. *Qualis esse debeat illi actus displicentia de peccato veniali.*

Quares: Quis actus displicentiae ad hoc sufficiat, utrum naturalis sufficiat, ut vult Durandus in quarto, distinct. 16. quaest. 6. an vero requiratur supernaturalis? Respondetur, omnino requiri, ut ex gratia procedat, & non sit tantum naturalis, cum definiant Concilia omnem actum, qui ad pietatem & vitam aeternam conducit, esse ex gratia Dei. Cum ergo venialia peccata sint impedimenta nostrae beatitudinis supernaturalis, per eos solos actus tolli debent, ut ad hujusmodi beatitudinem conducunt, quales soli sunt, qui ex gratia procedunt, esto in pura natura Deus ad eorum remissionem actum naturalem acceptasset.

X. *Quid si puer aliquis decedat cum solo originali & veniali.*

Quod si puer aliquis decedat cum solo originali & veniali Poludanus ait tolli posse peccatum illud veniale conjunctum cum solo originali per actum naturalis detestationis, & tandem ait esse rationem de hoc homine, atque de aliquo in statu purae naturae: quod tamen videtur difficile, cum sit in statu naturae elevatae. Vel ergo dicendum ad providentiam Dei spectare ut talis cum originali & veniali solo ex hac vita non decedat, ut cum

Sancto Thoma prima secundae, quaestione octogesima nona, articulo sexto docent Theologi: vel si admittatur casus, levi aliqua pena in perpetuum puniendum, ut docet Halensis, Sotus, & alii, & probabile putat Tannerus disp. sexta, quaest. 4. dubio tertio, num. trigesimo nono: aut tandem cum Soario hic, disp. 11. sect. secundae, num. decimo nono dicendum in eo casu extraordinario verisimile esse Deum dispensatione aliqua cum iis usurum, qui voluntate propria gratiam non amiserunt, & in eo statu jam sunt, ut eam recuperare non possint.

Hinc infero, nullum bonum opus, quod vel formalis & explicita, vel implicita saltem peccati venialis retractatio non sit, sufficere de facto ad illius remissionem, licet alioqui excellens aliquod opus sit, & melius magisque placens Deo, quam peccatum veniale displicuit; sicut enim alii requirunt ad hoc ut per tale opus remittatur, non habeat quis actualem illius complacentiam, ita & ob jam dicta requirere nos cum fundamento possumus aliquam illius displicentiam.

XI. *Opus bonum, per quod veniale peccatum remittitur, debet esse explicita vel implicita illius retractatio.*

SECTIO SECUNDA.

Utrum possit quis condigne satisfacere pro suo veniali?

SERMO est de justo; si enim veniale conjunctum sit cum mortali, nunquam remittitur, ut diximus sectione praecedente, cum dona impiorum Deo non placeant, & consequenter nihil offerre ipsi possit peccator, quod peccati venialis remissionem de condigno mereatur.

Notandum, idem in re esse satisfacere pro peccato, & illius remissionem de condigno mereri: licet enim meritum de condigno reperiri possit sine satisfactione, ut in multis operibus justorum respectu gratiae & gloriae praesertim ubi peccato omni carent (quod frequenter potest contingere, ut ex Sancto Thoma notat Suarez disp. 11. de Penitentia, sect. tertia, num. septimo, & certum est de Beata Virgine) nunquam tamen reperitur satisfactio perfecta quin sit meritum de condigno remissionis illius; satisfacere enim nihil aliud in re est, quam facere satis ut Deus peccatum illud remittat, qui autem facit satis ad hunc effectum, meretur ut Deus peccatum illud remittat. Ad summum ergo ratione nostra differt in hoc casu meritum & satisfactio; meritum enim respicit praemium & commodum merentis: satisfactio autem compensationem injuriae; idem vero est in praesenti compensare injuriam, & mereri tanquam praemium condignum illius remissionem.

Notandum secundò: Ad vitandam quaestionem de nomine, quae hic esse posset, quando quaerimus utrum possit quis satisfacere pro peccato veniali, & condigne illius remissionem mereri, non esse sermonem de liberali remissione & condonatione, qualis est cum Deus gratis alicui remittit peccata, ut respectu originalis contingit in Baptismo parvuli, quod nullo in eo praecedente merito condonatur, & in remissione cuiusvis peccati mortalis, ubi non posito sufficiente merito, sed ad summum de congruo remittitur peccatum. Et alioqui haec quaestio destrueret seipsam; quaerere enim utrum quis mereri de condigno possit ut Deus ei gratis remittat peccatum

I. *Quaestio haec tantum pro cadis de jure, dona enim impiorum Deo non placeant.*

II. *Idem in re est satisfactio pro peccato, & illius remissionem mereri.*

III. *Status hujus quaestiois ista proponendus, ut non recedat in quaestioem de nomine.*